

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3762/2019
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Станоје Филиповић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Сандра Филиповић, адвокат из ..., тужених ВВ и ГГ, обе из ... и ДД из ..., као и тужене ЂЂ из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4991/18 од 15.11.2018. године, у седници већа од 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4991/18 од 15.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П 472/15 од 23.05.2016. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 10.08.2016. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено његово право власништва кп ... њива 7 класе у листу непокретности ... КО ..., по основу одржаја, што су тужени обавезани признати и трпети тужиочев упис у служби за катастар непокретности. Ставом другим изреке тужени ББ и ЕЕ обавезани су да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 282.640,00 динара. Ставом трећим изреке одбијен је приговор недостатка пасивне легитимације.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4991/18 од 15.11.2018. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 23.01.2019. године, ставом првим изреке усвојене су жалбе туженог ББ против првостепене пресуде и решења, и исти су укинати. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужилац власник целе кп ... њива 7. класе из листа непокретности ... .. по основу одржаја, што би тужени били дужни признати и трпети тужиочев упис у службу за катастар непокретности. Ставом трећим изреке тужилац је обавезан да туженом ББ накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 163.910,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 51.140,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и из разлога прописаних чланом 404. Закона о парничном поступку.

Будући да ревизија тужиоца дозвољена према члану 403. став 2. тачка 3. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП, то нема законских услова за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, будући да је, супротно ревизијским наводима, побијана пресуда донета након одржане расправе пред другостепеним судом. Због битних повреда из члана 374. став 2. тач. 5. и 7. ЗПП ревизија се не може поднети, према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у време подношења тужбе 21.06.2010. године у листу непокретности ... КО ... спорна парцела бр ... била је уписана као њива 7. класе пољопривредно земљиште, а као носиоци права су били уписани као држалац ЖЖ, са 1/3 идеалног дела, тужени ББ као држалац са 1/3 идеалног дела и ЋЋ, овде тужена, са 1/3 идеалног дела. По претходном препису из листа непокретности бр 54 од 26.12.2007. године, спорна катастарска парцела била је уписана са истим подацима на носиоце права ЖЖ и ББ, а уместо ЋЋ био је уписан ЗЗ као држалац. По захтеву овде туженог ББ, решењем Службе за катастар непокретности ... од 21.12.2015. године дозвољен је упис права својине у корист ЖЖ и ББ са делом поседа од 1/3 на катастарским парцелама међу којима је и спорна парцела, уместо као дотадашњих држалаца са по 1/3 дела, при чему у овом решењу није наведен правни основ те промене. У препису листа непокретности бр ... КО ... од 17.03.2016. године, парцеле заједно са спорном парцелом уписане су као приватна својина ЖЖ, ББ и ЋЋ са по 1/3 дела. Међу парничним странкама је било неспорно да је у првој аграрној реформи после Другог светског рата, извршеној 1946. године одузета земља на старим катастарским парцелама ... и ..., између осталих, од предратног власника земљишта ИИ, али ова одлука није презентирана суду. Након одузимања земљишта ранијем власнику, држава је делове одузете парцеле ..., која је у природи била обрађивана њива, доделила аграрним интересентима, тако да је део парцеле ... КО ... површине 0.73.22 ха додељен деди тужене ЋЋ, ЗЗ са још пет чланова домаћинства, што произлази из уверења Скупштине општине Лозница од 01.03.1971. године. Делови ове парцеле додељени су и оцу тужиоца ЈЈ и КК као аграрним интересентима, с тим што суду у овој парници нису презентиране одлуке надлежних органа о површини њима додељених делова парцеле бр 1326, нити други докази о садржини тих одлука, о којима податке није могао пронаћи ни вештак. Наведена тројица аграрних интересената, међу којима и отац тужиоца, сами су поделили парцелу ... између себе, након чега је на основу снимања у августу 1977. године сачињена скица премера од стране геометра и делови су формирани као посебне новонастале парцеле. Након описане доделе и деобе између аграрних интересената, отац тужиоца ЈЈ ступио је у посед и почео да обрађује део старе парцеле ... који одговара новоформираним парцелама 1326/3 од 0.83,18 ха и парцели 1326/4 од 0.83,40 ха. Отац тужиоца био је у поседу наведених парцела и у време геодетског снимања из августа 1977. године. Овакво стање поседа на старој парцели ... настало је тако што је у аграрној реформи од ранијег власника одузето цело земљиште

старих парцела ... и ..., без обзира што се у катастру он водио као сувласник 2/3 ових парцела, а као сувласник преостале 1/3 идеалног дела водио се ЈЛ. Отац тужиоца је преминуо 1977. године, након чега је тужилац наставио да држи у поседу спорну парцелу 1326/3, у чијој државини га нико није ометао.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је по основу одржаја стекао у својину целу кп ... у површини 0.86.55 ха у листу непокретности ... КО ..., што би тужени били у обавези да признају и трпе тужиочев упис права у службу за катастар непокретности.

Наиме, у поступку је утврђено да је након спровођења аграрне реформе отац тужиоца као један од аграрних интересената ступио у посед физичког дела старе парцеле 1326 који су по скици премера бр 1/77 постали новоформиране парцеле ... са тадашњом површином од 0.80.40 ха и парцела 1326/3 са тадашњом површином од 0.83.18 ха, и наставио да држи у поседу оба дела старе парцеле како до снимања и премера из августа 1977. године, па и након тога, а после њега је и тужилац несметано вршио фактичку власт на спорној парцели. Правилан је закључак другостепеног суда да је отац тужиоца био у оправданом уверењу да су њему из аграрног фонда припали делови земљишта старе парцеле бр ..., који су преостали након што су друга два аграрна интересента одабрали друге физички опредељене делове те парцеле, из чега произлази да је био савестан држалац спорне непокретности. Такође, уписи у катастру непокретности нису уписи о својини него само о држаоцима – корисницима земљишта, а у катастру нема података о правним основима за утврђене уписе на спорној парцели, према којима би се тужилац уверио да постоје пуноважни правни основи за стицање својине других лица, те да спорна парцела није његова. Међутим, како то правилно закључује другостепени суд, тужилац није доказао да има правни основ за стицање законите државине на спорној парцели, у смислу члана 72. став 1. Закона о основама својинско-правних односа, да би био примењен рок од 10 година за стицање својине на непокретности редовним одржајем у смислу члана 28. став 2. тог закона. Тужилац није доказао да је његов отац имао законит правни основ стицања на већој површини земљишта старе парцеле ... него остала двојица аграрних интересената, а коју је држао у поседу према скици премера бр 1/77, па самим тим и да тужилац има законит основ стицања веће површине земљишта од оне на којој је већ био уписан у катастру његов отац, а касније и сам тужилац. Ово из разлога што на основу приложених доказа у поступку није могло бити утврђено колика је површина дела старе парцеле бр ... додељена оцу тужиоца одлуком надлежног органа за аграрну реформу, јер та одлука није достављена суду нити вештаку у овом поступку, као ни друга јавна исправа из које би се могла утврдити садржина те одлуке. С обзиром на наведено, правилно закључује другостепени суд да рок за стицање својине тужиоца на спорној парцели одржајем јесте рок од 20 година за ванредни одржај, с тим што овај рок почиње да тече најраније од 04.07.1996. године, када је ступило на снагу укидање забране стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, на основу члана 16. Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа („Службени лист СРЈ“ 29/96), јер је цела стара парцела бр ... била одузета од ранијег власника у аграрној реформи чиме је прешла у режим државне својине, а затим је постала друштвена својина, на којој се није могло стицати право приватне својине одржајем све до ступања на снагу наведеног Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа.

Будући да од 04.07.1996. године до подношења тужбе 21.06.2010. године, па ни до закључења главне расправе у првостепеном поступку 23.05.2016. године, није протекао законски рок од 20 година за ванредни одржај у смислу члана 72. став 1. Закона о основама својинско-правних односа, то је правилно тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Ревизијом тужиоца неосновано се указује да је суд био у обавези да по службеној дужности прибави одлуку о одузимању непокретности у поступку аграрне реформе. Међутим, чланом 7. Закона о парничном поступку прописано је расправно начело, према коме су странке дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, а суд ће да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле и да изведе само доказе које су странке предложиле, тако да нема обавезе суда да доказе прибавља по службеној дужности, осим у случајевима када странке располажу захтевима којима не могу располагати, у смислу члана 3. став 3. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић